

Utbildningsinspektion i Alléskolan, grundskola 6–9

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten	3
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Alléskolan den 15 och 16 november 2005. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Alléskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Alléskolan intervjuades rektor, utbildningsledare, lärare, elevvårdspersonal, elever samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i årskurserna 6–9. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan

Alléskolan	Antal elever
Grundskola	540

Utbildningen vid Alléskolan omfattar årskurserna 6–9. Verksamheten är organiserad i sju åldershomogena arbetsenheter med egna hemvister; en arbetsenhet för årskurs 6 samt två arbetsenheter i vardera årskursen 7, 8 och 9. I varje arbetsenhet tjänstgör ett arbetslag bestående av lärare och elevassistenter. Arbetslagen ansvarar för undervisningens planering och genomförande, dokumentation och utvärdering samt elevvårdande och diverse administrativa uppgifter. Respektive arbetslag representeras i skolans utvecklingsgrupp av en lärledare.

Alléskolan byggdes i samband med grundskolans införande under 1960-talet. Lokalerna har relativt nyligen byggts om och anpassats efter dagens pedagogiska krav. På skoltomten finns förutom moderna skollokaler även en sim- och idrottshall. Bibliotek och kulturskola finns i skolans omedelbara närhet.

Alléskolans upptagningsområde omfattar samtliga elever i årskurserna 6–9 i Vara centralort. Vidare tar skolan emot elever i årskurserna 7–9 från orterna Arentorp, Levene och Vedum.

Få elever har annat modersmål än svenska.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Alléskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Skolan arbetar ambitiöst för att skapa en bra arbetsmiljö för alla elever. Enligt skolans kvalitetsredovisning för 2004 trivs 87 procent ganska eller mycket bra i skolan. Den pedagogiska verksamheten är generellt sett allsidig och varierad. Lärarna har en god förmåga att följa och stödja elevernas utveckling. Nästan samtliga lärare har föreskriven utbildning och goda kunskaper om det pedagogiska arbetet. Resurser i form av personal och materiella förhållanden är goda eller mycket goda.

Som helhet erbjuder skolan en utbildning av god kvalitet. Eleverna utvecklas och når till stor del kunskaper i grundskolans ämnen enligt de nationella målen. Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolan saknar rutiner för gemensamma diskussioner och analyser kring betyg och bedömning.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Läsåret omfattar endast 176 skoldagar för vissa elever i årskurserna 6 och 7 (4 kap. 1 § grundskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanerna för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Inspektörerna bedömer att lärarnas arbete ger goda förutsättningar att stödja och följa elevernas kunskapsutveckling. Elever som inspektörerna talat med berättar att lärarna presenterar kursplanemål och betygskriterier i samband med läsårsstart i årskurserna 8 och 9.

En sammanställning över resultaten på de nationella ämnesproven för årskurs 9 åren 2003–2005 visar ett stabilt mycket gott resultat i ämnena svenska och engelska då 96 respektive 97 procent av eleverna nådde målen under treårsperioden.

Tabell. *Andel elever vid Alléskolan som nått betyget Godkänd eller högre på de nationella ämnesproven jämfört med slutbetygen i årskurs 9 år 2005.*

	Svenska	Engelska	Matematik
Nationellt ämnesprov	96 %	97 %	89 %
Slutbetyg	99,4 %	95,7 %	95,7 %

Enligt tabellen ovan var resultaten på de nationella ämnesproven i matematik något sämre än i engelska, medan andelen elever som fick betyget Godkänd eller högre i slutbetyg 2005 var lika i matematik och i engelska (95,7 procent).

Betygsresultaten i årskurs 9 är generellt sett goda - 93,9 procent av eleverna nådde behörighet till gymnasieskolans nationella program 2005 jämfört med 89,2 procent för riket. Det genomsnittliga meritvärdet 2005 var 206 vilket är detsamma som meritvärdet för riket.

Inspektörernas bedömer att Alléskolan är en trygg skola som ger eleverna goda möjligheter till utveckling och lärande. Intervjuade elever upplever miljön som trygg såväl fysiskt som psykosocialt. De känner till att kränkningar kan förekomma på skolan men uttrycker tillit till att de vuxna vidtar åtgärder när akuta situationer uppstår. Enligt intervjuade lärare och elevvårdspersonal omfattar eleverna demokratiska värderingar. Lärarna menar också att elevernas attityder och värderingar förändrats positivt de senaste tio åren. Vid föräldraintervjun framkom att föräldrarna uppskattar organiseringen i arbetsenheter med hemvisiter och de relativt små undervisningsgrupperna. Enligt dessa föräldrar är kommunikationen med skolan god och det är lätt att få kontakt med lärarna/mentorerna.

I Alléskolan har eleverna inflytande över skolans verksamhet bl.a. genom klassråd och elevråd. Under intervjun med elevrådet framkommer att eleverna får vara med och påverka sin vardag och att elevrådets förslag får gehör hos skolledningen. Exempelvis ansvarar elevrådet för arrangemanget vid den gemensamma julavslutningen, medverkar i beslut kring öppethållande och varusortiment i elevcafeterian etc.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att kunskapsmålen är kända av de flesta eleverna och att utbildningsresultaten är goda. Alléskolan är en trygg skola, där eleverna ges

möjligheter till inflytande i en verksamhet som utvecklar deras värderingar och förmåga till ställningstaganden.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skollledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

Skolan arbetar med normer och värden på många sätt. I klasserna engageras eleverna via samtal, klassråd och kamratstödare vilkas uppgift det är att hjälpa och stötta kamrater men också rapportera eventuella konflikter till lärarna. På skolnivå är det förebyggande arbetet koncentrerat till fortbildningsinsatser för all personal, gemensamma regler samt arbetet i MM-rådet (rådet mot mobbning), som bl.a. arrangerar s.k. "samarbetsdagar" i början av varje läsår. Även om skolans handlingsplan mot kränkande behandling inte är känd bland de intervjuade eleverna, känner de tillit till att de vuxna agerar aktivt för att motverka alla former av kränkningar.

Organisation och arbetssätt i undervisningen

Skolan är organiserad i sju horisontella arbetsenheter, som har sin huvudsakliga verksamhet förlagd till var sin hemvist. I arbetsenheterna arbetar åtta till tio lärare och elevassistenter i arbetslag som ansvarar för planering, genomförande och utvärdering av undervisningen. Elevassistenterna har enligt rektor en viktig uppgift att stötta lärare och elever i arbetslaget, och det skall finnas minst en elevassistent i varje arbetslag. Skolans fem speciallärare utgör ytterligare en resurs för elever i behov av särskilt stöd. Vidare finns i skolan en särskild undervisningsgrupp, LAPS (Lokalt AnPassad Studiegång), där elever med anpassad studiegång får sin undervisning

Alléskolan deltar i försöksverksamheten med utbildning utan timplan och detta har enligt några intervjuade lärare gett större möjligheter till att arbeta med temastudier och olika projekt. Tillskapandet av s.k. "arbetspass" i schemat är en effekt av pedagogiska diskussioner som kan kopplas till deltagandet i försöket: Under "arbetspassen" kan eleverna fördjupa sig i olika ämnen eller moment med hjälp av de handledare som schemalagts till dessa pass. Intervjuade lärare och elever är inte helt entydiga när det gäller värdet av fördjupningsmöjligheterna. I något arbetslag har man valt att begränsa valmöjligheterna för eleverna genom att införa s.k. "rubrikläsning" i stället för det friare "arbetspasset". Detta har enligt några elever inneburit att möjligheten till handledning av ämneskunig handledare ytterligare begränsats.

Individanpassning, individuell studieplanering och stöd

Alléskolan har väl utarbetade rutiner för att möta elever i behov av särskilt stöd. Rutinerna består av flera steg, där det första utgör en kartläggning av möjlighe-

ter till förändring och stöd inom arbetslagets ram. Därefter skall mentorn tillsammans med vårdnadshavarna inventera skolans resurser och se vad lärare, speciallärare och elevassistenter kan göra för förändringar i verksamheten. Samtidigt skall åtgärdsprogram upprättas och dessa skall följas upp regelbundet. Vid ytterligare behov tas ärendet upp i EVG, elevvårdsgruppen, som sammanträder varje vecka. Elever som är i stora behov av särskilt stöd kan under begränsad tid få s.k. anpassad studiegång med undervisningen i huvudsak förlagd till skolans särskilda undervisningsgrupp, LAPS.

Vid samtal med elever och personal framkommer att alla elever, som är i behov av särskilt stöd, får det. Däremot anser någon av de intervjuade föräldrarna att skolan brustit i något eller några fall när det gäller särskilt stöd till elever.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Inför skolstarten i årskurserna 6 eller 7, beroende på vilken skola eleverna kommer från, bjuds de och föräldrarna in till ett introduktionssamtal med sin nya mentor i Alléskolan. Till dessa samtal uppmanas eleverna att ta med sig portfolios och individuella utvecklingsplaner (IUP), och med hjälp av denna dokumentation får elever och föräldrar berätta om förväntningar och behov inför skolstarten. Introduktionssamtalen bidrar således till att skapa kontinuitet i elevernas lärande. Skolan har valt att förlägga introduktionssamtalen, som för en elev pågår i cirka 45 minuter, till läsårets två första skoldagar. Övrig tid under dessa två dagar har eleverna ledigt. Detta innebär att läsåret inte har minst 178 skoldagar för dessa elever.

Som framgår av beskrivningen ovan har eleverna i de flesta fall med sig någon form av portfolio när de börjar i Alléskolan, som dock inte har utvecklat något eget, enhetligt system, för att följa upp dessa portfolios.

Utvecklingssamtalen förbereds genom att eleverna inför samtalen får fylla i en självskattande enkät, där de beskriver de egna insatserna för att nå utbildningsmålen och avslutas med att den enskilde eleven, läraren och föräldrarna formulerar nya mål i elevens individuella utvecklingsplan. Utvecklingssamtalen får genomgående gott betyg av elever och föräldrar. Eleverna känner att de är aktiva vid samtalen, de ges ansvar att berätta om hur det går i skolan. Intervjuade föräldrar menar att samtalen är mycket informativa och att de ger en god bild av skolarbetet.

Alléskolan saknar rutiner för gemensamma diskussioner och analyser kring betyg och bedömning, bl.a. vad gäller sambanden mellan resultaten på de nationella ämnesproven och betygssättningen. I samband med lärarintervjuerna framkommer det att lärarna önskar att skolan skapar rutiner för betygssamtal.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Alléskolans mål för verksamheten utgår från prioriterade nationella mål som är gemensamma för alla skolor i Vara kommun. Arbetet utvärderas genom att arbetslagen beskriver hur man arbetar för att nå målen. Resultaten dokumenteras genom att lärarna samlar ”bevis” – elevarbeten som beskriver resultaten av lärandet. Arbetslagens utvärderingar jämte enkäter och intervjuer med eleverna utgör underlag för skolans kvalitetsredovisning. Lärarna säger i intervjuer att kvalitetsarbetet bidrar till skolans utveckling, och inspektörerna bedömer att skolan har ett väl fungerande system för kvalitetssäkring och en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Skolledning och intern kommunikation

Alléskolans skolledning består av en rektor och en utbildningsledare. Rektorn, som är utbildad lärare i bl.a. matematik och biologi med lång lärar- och skollärdarbakgrund, är förtrogen med verksamheten och åtnjuter elevernas, föräldrarnas och personalens förtroende. Utbildningsledaren, som är utbildad lärare i svenska och engelska är även han förtrogen med verksamheten. Både rektorn och utbildningsledaren har genomgått den statliga rektorsutbildningen. Inspektörerna bedömer att av skolledningen fungerar väl.

Sammanfattning

Arbetet med skolans värdegrund prioriteras högt vilket leder till en god arbetsmiljö för alla som arbetar i Alléskolan. Den pedagogiska verksamheten är av god kvalitet och skolan har tydliga rutiner för att förebygga och identifiera elever i behov av särskilt stöd. Utvecklingssamtalen förbereds och genomförs på ett bra sätt, men skolan saknar rutiner för gemensamma diskussioner och analyser kring betyg och bedömning.

Kvalitetsarbetet är systematiskt och leder enligt inspektörernas bedömning till att skolan utvecklas och att elevernas resultat förbättras. Alléskolan har en fungerande ledning som är förtrogen med verksamheten.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som grundskolan skall erbjuda, information om utbildning; personal samt läromedel, pedagogiska materiel och utrustning. Bestämmelser finns i bl. a. skollagen.

Skolan erbjuder eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val, och som språkval erbjuds ämnena tyska, franska, spanska och engelska. Undervisning i svenska som andra språk anordnas innevarande läsår för fyra elever.

Samtliga tillsvidareanställda lärare vid Alléskolan är utbildade för den undervisning de bedriver och flera lärarstuderande gör sin verksamhetsförlagda utbildning vid skolan.

Kommunen beslutar om en gemensam inriktning för den kompetensutveckling som skall genomföras men det finns även utrymme för skolan och arbetslagen att genomföra insatser på egen hand. Alléskolan har avsatt resurser motsvarande 1 800 kronor per anställd och läsår för kompetensutveckling. Därutöver uppmuntras lärarna att fortbilda sig genom fritidsstudier som till delar kompenseras av skolan. Intervjuade lärare är i huvudsak nöjda med den kompetensutveckling som erbjuds, även om någon lärare framför önskemål om ytterligare ämnesfortbildning.

Undervisningslokalerna är ändamålsenligt utformade och eleverna har tillgång till moderna läromedel. Elevtoaletter och andra gemensamhetsutrymmen är välhållna och fria från klotter vilket bidrar till en mycket god lärande miljö för eleverna.

Sammanfattning

Inspektörernas bedömer att skolans rutiner och organisation säkerställer att eleverna får den utbildning de har rätt till. Verksamheten vid Alléskolan har goda förutsättningar i fråga om tillgång till utbildade lärare och modern undervisningsmateriel. De materiella förutsättningarna liksom lärandemiljön är av god kvalitet.

Datum

Ort

2006-02-24

Göteborg

Gerhard Eriksson

Marita Schiller Helander